

*Проданчук І.В., к.т.н., доц., Татенко З.О., магістр*

*Київський національний університет технологій та дизайну*

### **РОЗРОБКА МАТРИЦІ ВАРІАНТІВ РОЗТАШУВАННЯ ОЗДОБЛЕННЯ З НАТУРАЛЬНОГО ХУТРА НА СТАНІ ЖИЛЕТОК ЖІНОЧИХ**

*Анотація.* У роботі проаналізовані існуючі класифікації жіночих типів фігур для раціонального розташування хутра в залежності від довжини волосяного покриву; визначення видів хутра, що доцільно поєднуюватиметься з виробом, використовуючи метод комбінаторики; визначення місця розташування хутра у виробі, що слугуватиме основою декору, враховуючи різні типи жіночих фігур.

*Ключові слова:* комбінаторика; хутряні вироби; типи фігур; жіночі жилетки із хутра; дизайн-проектування хутряних виробів.

*Prodanchuk I., Tatenko Z.*

*Kyiv National University of Technologies and Design*

### **DEVELOPMENT OF A MATRIX OF VARIANTS OF LOCATION OF FINISHING FROM NATURAL FUR ON THE CONDITION OF WOMEN'S VEST**

*Abstract.* The paper analyzes the existing classifications of female types of figures for the rational arrangement of fur depending on the length of the hair; determination of types of fur that should be combined with the product, using the method of combinatorics; determining the location of fur in the product, which will serve as the basis of the decor, taking into account the different types of female figures.

*Keywords:* combinatorics; fur products; types of figures; women's fur vests; design of fur products design.

**Вступ.** При виготовленні одягу фахівці прагнуть створити зразки зручних, красивих, практичних хутряних жіночих жилеток. Композиція виробів будується таким чином, щоб підкреслити природну красу хутра. Композиційне рішення одягу з натурального хутра обумовлена властивостями як волосяного покриву (висотою, кольором, пишністю, блиском, малюнком), так і шкірою (товщиною, жорсткістю, щільністю, міцністю) [1, 2].

З хутра з пишним і високим волосяним покривом проектують вироби прямих або напівприлеглих силуетів, без декоративних елементів. Хутро з коротким волосяним покривом придатне для створення різноманітних і чітких композиційних рішень одягу, використання декоративних елементів (кишень, хлястиків та ін.). Зі шкур з товстою шкірою проектують вироби простих форм, а зі шкур з тонкою шкірою, яка добре драпірується, можна створювати вироби будь-яких силуетів, м'яких форм [1, 2]. На даний час дослідження у дизайн проектуванні виробів із хутра достатньо не проводились. Часткову інформацію з історії створення одягу їх хутра, про існуючі сьогодні модні тенденції, інноваційні методи проектування і моделювання в цій галузі, можна знайти лише в зарубіжних спеціалізованих журналах «Pellic Moda» (Італія), «Saga Magazine» (Данія), «Fur» (Німеччина), а також «Хутра світу», «Світ шкіри та хутра», «Хутра і мода».

Зацікавленість до інноваційних технологій, а особливо до методу комбінаторики у сфері вітчизняного виробництва, а також до дизайн-проектування виробів із хутра викликає необхідність звернення до теоретичних та практичних досліджень у цій галузі. Використовування методу комбінаторики в інноваційних технологіях, конструювання, а також моделювання виробів з хутра, дають необмежені стилістичні можливості для широкої сфери діяльності технолога, конструктора, а також дизайнера. Саме тому ці методи активно впроваджуються в життя провідними фахівцями підприємств хутряної промисловості.

Таким чином, в даний час є особливо актуальним завдання дослідження інноваційних методів дизайн-проектування та розробки багатофункціональної матриці по розміщенню хутряної обробки на стані жилетів, використовуючи метод комбінаторики з урахуванням типів жіночих фігур. Результати даного дослідження можуть бути ефективними при створенні вітчизняних виробів з хутра, адже вони володіють високими споживчими якостями і здатні витримати конкуренцію на сучасному ринку.

**Постановка завдання.** Дизайн-проектування жіночих жилетів із натурального хутра, як і одягу з текстильних матеріалів, включає процеси інноваційних технологій, конструювання, моделювання, художнє оздоблення та виготовлення. В процесі виготовлення враховуються такі умови: перспективний напрямок моди і сучасний технічний рівень обробки сировини хутряного напівфабрикату; кушніре виробництво; інноваційні технології; відповідність виробів їх цільовим призначенням; умовам експлуатації; застосовуваних матеріалів і хутряних напівфабрикатів новим призначенням виробів; їх форми. Завдання включає наступні етапи: по-перше – проведення аналізу особливостей існуючих типів фігур, по-друге – розробку рекомендацій по розташування оздоблення із хутра на стані жилеток на окремих ділянках тіла відносно типу фігури, по-третє – розробку матриці розташування хутра на стані жіночих жилеток з урахуванням типу фігур.

**Результати дослідження.** В хутряній промисловості на етапі проектування широке застосування може знайти комбінаторика. Як показує практика і аналіз науково-технічних джерел, використання принципів комбінаторики при розробці нових моделей виробів з хутра є найбільш ефективним. Отже за модними тенденціями 2020–2021 рр. хутряні жіночі жилетки виготовляють в основному прямого, напівприлеглого, іноді вільного силуетів. Для дотримання пропорцій модного силуету жіночих жилеток з натурального хутра, їх виготовляють різної довжини в залежності від типу фігури та виду хутра [3]. При цьому використовуються практично всі види напівфабрикатів, за винятком шкурок камчатського бобра, вовка, ведмедя.

На першому етапі дизайн-проектування жіночих жилеток із хутра були проаналізовані існуючі типи фігур та їх особливості. Як відомо, правильний підбір одягу дозволяє ефективно виправляти силует фігури. Фахівці виділяють всього п'ять типів жіночої фігури (рис. 1). Кожен з них визначається за трьома основними елементами: обсяги грудей, талії, стегон. Залежно від більшого чи меншого розміру однієї або двох з цих частин тіла, визначають типи: пісочний годинник (рис. 1 а), прямокутник (рис. 1 б), трикутник (рис. 1 в), перевернутий трикутник (рис. 1 д), овал (рис. 1 ж). При цьому найгармонійним вважається тип «пісочний годинник». Інші типи в рівній мірі вимагають ретельного та уважного коригування природних даних.

Тип фігури «пісочний годинник» (рис. 1 а) вважається ідеальною. Цей тип відноситься до жінок з однаковим об'ємом грудей і стегон, при добре вираженій лінії талії. Основні характеристики фігури «пісочний годинник»: пропорційні стегна і плечі; різко виділяється талія, яка не зникає навіть при сильній повноті. Жінки з фігурою «пісочний годинник», як правило, мають досить округлий бюст і сідниці; плавні лінії силуету (відсутність «хлоп'ячих» гострих плечей і ліктів), всі форми округлі і жіночні. Силует жилеток за типом фігури «пісочний годинник» може бути практично будь-який, за винятком того, який приховує її гідність [4].

Тип фігури «прямокутник» (рис. 1 б). Власниць таких форм видає пряма, майже непомітна талія і плоскі сідниці. Плечі і стегна однакової ширини, а весь силует має трохи огрядний вид. Однак при нормальній вазі, коли на тілі немає зайвих жирових відкладень, така фігура виглядає чудово. Для жінки з типом фігури «прямокутник»

характерні: пряма талія; однакова ширина плечей і стегон; плоскі стегна і сідниці; тіло гладше рівномірно. Дами-«прямокутники» схильні до повноти, і надлишки жиру відкладаються у них по всьому тілу. Якщо така жінка має надлишкову вагу, то її фігура нагадує роздутий циліндр, адже на тлі повних рук, ніг, шиї і спини практично відсутня талія, і випирає живіт.

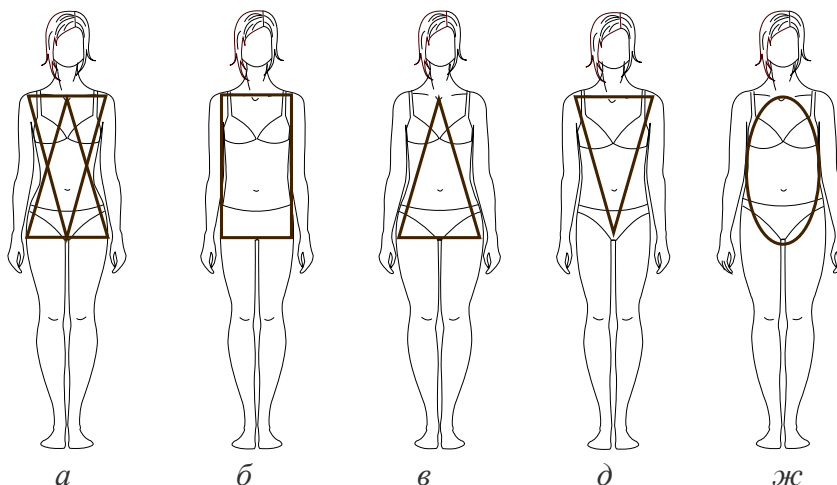


Рис. 1. Типи жіночих фігур: а – пісочний годинник, б – прямокутник, в – трикутник, д – перевернутий трикутник, ж – овал

Жилети для цих жінок краще пропонувати з розташуванням хутрового оздоблення акцентуючи на грудях та стегнах, щоб візуально зробити талію. В жилетках краще використовувати вирізи овальної або квадратної форми. Асиметрія – найкращий помічник в корекції цього типу фігури, комбінація різних матеріалів з хутром і кольорів допоможуть правильно розставити акценти, підкреслюючи красиву грудь і стрункі ноги [4].

Фігура жінок типу «трикутник» (рис. 1 в) має легкий верх і важкий низ. Особливості цієї фігури: тонка талія, невеликі груди, що можна віднести до достоїнств цього типу. Але широкі стегна, вузькі плечі, та як правило, повні ноги вносять дисгармонію в силует. Накопичення жиру відбувається на ділянці сідниць і стегон, тому слід враховувати цей аргумент при проектуванні одягу.

При дизайн-проектуванні жилетів з натурального хутра для цих жінок необхідно віддавати перевагу моделям, які візуально збільшують груди і ширину плечей, що підкреслює талію і зменшує важку нижню частину тулуба. В даному випадку будуть доречні моделі с завищеною лінією талії з розташуванням хутра у верхній частині жилеток [4].

Тип фігури перевернутий трикутник (рис. 1 д). При ньому верхня частина тіла істотно більше нижньої. Так, вузькі стегна, тонкі і стрункі ноги стають контрастом до широких плечей і грудей.

Жилети для такого типу фігури стають втіленням витонченості та краси, якщо будуть підібрані зі смаком і правильно. При цьому необхідно візуально підкреслювати вузькі стегна, які повинні наближатися за розміром до плечей. Щоб верхня частина тулуба була рівною нижній, варто приховувати широкі плечі, збільшувати стегна. Сексуальні V-подібні вирізи – перший помічник для тих, у кого тип фігури «перевернутий трикутник». Віддається перевага завищеній лінії плеча, малому реглану, глибокому рукаву. Максимальна гармонія може досягатися за рахунок горизонтальних смуг знизу і вертикальних смуг вгорі. Кольорове рішення для одягу за типом фігури «перевернутий трикутник» може бути виконано в непомітних або темних кольорах у

верхній частині в контраст до яскравої нижньої частини. Тип фігури «перевернутий трикутник» вимагає візуального звуження лінії плечей. Для цього підходять американська пройма, овальні вирізи, V-подібні або вирізи у вигляді серця. Можна використовувати намисто навколо шиї. Жилет краще вдягати з відрізною спідницею-сонце, це зробить стегна ширше. При цьому власницям жіночої фігури «перевернутий трикутник» варто відмовитися від вузьких звужених до низу жилеток, які візуально підкреслюють недоліки фігури [4].

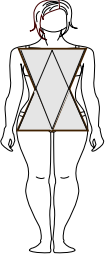
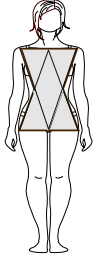

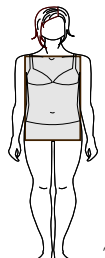
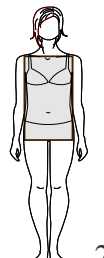
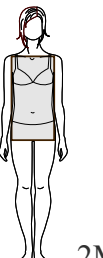
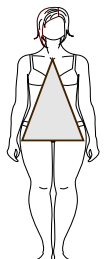
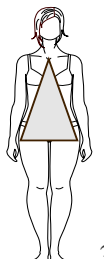
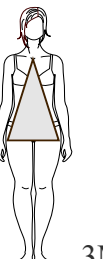
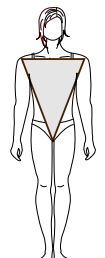
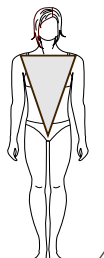

Тип фігури «овал» (рис. 1 ж) характерний для схильних до повноти жінок. Особливість фігури – однаковий обсяг талії та грудей, що робить тіло округлим. Гідність – стрункі ноги, пишні груди, недолік – широка талія і помітний животик.

При створенні хутрових жилеток необхідно підкреслити стрункі ноги і заховати масивний верх: покрій жилеток з завищеною талією (під груди) розширені до низу.

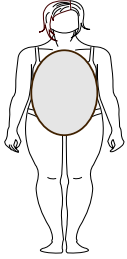
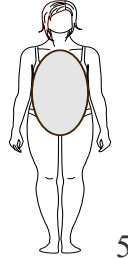
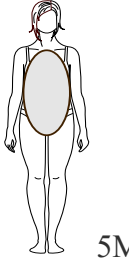
Кожний тип фігури має три величини зорового сприйняття, що необхідно враховувати при дизайн-проектуванні хутряних жилеток (табл. 1) [4].

Таблиця 1

**Особливості тілобудови типів фігур**

Тип фігури	Назва частин тіла	Зорове сприйняття частин тіла, величина		
		велика (В)	середня (С)	мала (М)
1	2	3	4	5
1. Пісочний годинник	Пропорційне співвідношення плечей до стегон і чітко виділена талія	 1В	 1С	 1М
2. Прямокутник	Пропорційне співвідношення плечей до стегон і ледве видна талія	 2В	 2С	 2М
3. Трикутник	Ширина стегон відносно плечей	 3В	 3С	 3М
4. Перевернутий трикутник	Ширина плечей відносно стегон	 4В	 4С	 4М

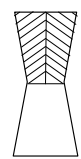
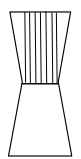
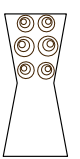



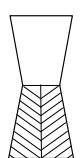
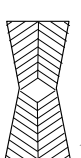
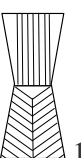




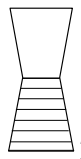

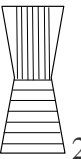






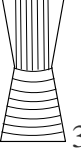




Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5
5. Овал	Ширина грудей відносно талії	 5В	 5С	 5М

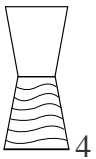
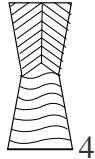
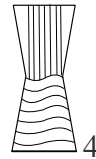
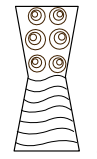
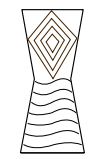
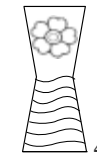
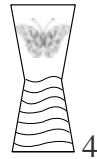
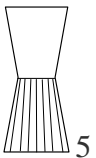
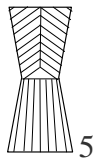
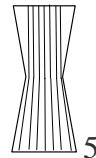
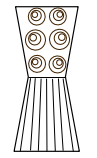
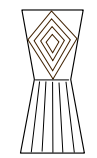
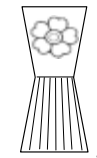

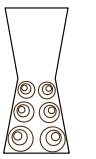
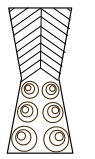
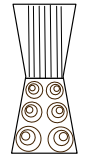
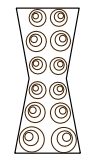

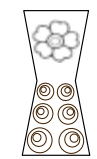
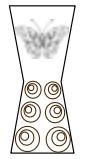
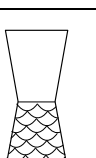
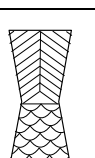
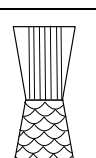
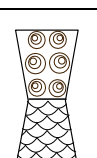

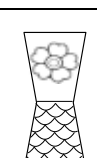

Як видно з таблиці 1 – кожний тип фігури має особливості величин: велика, середня, мала. І це необхідно враховувати при дизайн-проектуванні хутряних жилетів. З метою створення багатофункціональної матриці для створення хутряних жилеток обрано середньо ворсове хутро, яке може бути використане різних форм та об'ємів. Основна особливість проектування хутряних жилетів з середньо ворсового хутра багатоваріантність розташування напівфабрикату, з'єднувальні шви, які створюють декоративні лінії, визначаючи композицію всього виробу. Необхідно розробити матриці на кожний тип фігури, які включають повздовжні, поперечні і діагональні розташування шкурки з норки, а також кругові овальні та ін. . Розроблені матриці на кожний тип фігури які включають повздовжні, поперечні і діагональні розташування шкурки з норки, а також кругові овальні та ін. (табл. 2).

Таблиця 2

**Матриця варіантів розташування оздоблення з хутра на стані жилеток жіночих для типу фігури перевернутий трикутник малої величини – 3М**

Верхня частина стану Нижня частина стану						
	1	2	3	4	5	6
 1	 11	 12	 13	 14	 15	 16
 2	 21	 22	 23	 24	 25	 26
 3	 31	 32	 33	 34	 35	 36

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6	7
 4	 41	 42	 43	 44	 45	 46
 5	 51	 52	 53	 54	 55	 56
 6	 61	 62	 63	 64	 65	 66
 7	 71	 72	 73	 74	 75	 76

Матриця дозволяє в єдиній формі виразити характеристики внутрішньої композиційною форми моделі, яку проектують і шляхом комбінаторних поєднань отримують нові варіанти розташування як шкурок так і хутрового оздоблення на деталях жилеток, використовуючи також різні види технологій оздоблення. Такі як інкрустація або мозаїка, інтарсія, вкраплення, вишивка, перфорація, розшивка, настрочування, об'ємно-декоративні елементи [5–8] комбінуючи їх з шкірою, замшею, тканиною та трикотажними полотнами.

**Висновки.** На основі аналізу систематизовано інформацію про проектування жіночих жилетів з натурального хутра, оскільки в існуючій класифікації не достатньо розглянутий такий метод, як комбінаторика – поєднання хутра з різними матеріалами або поєднання хутра з різною висотою остьового волосу, що впливає на композицію при створенні жіночих жилетів. Використовуючи комбінаторику, запропоновано розподілити на такі види: хутро різного виду з різною висотою остьового волосу; хутро зі шкірою; хутро зі тканиною; хутро одного виду з різною висотою остьового волосу.

На основі проведеного аналізу типів фігур розроблені багатофункціональні матриці розташування хутра на стані жилетів, які можливо використовувати різними техніками з'єднання хутра між собою, а також поєднуючи його з різними матеріалами. В сучасному світі, де дизайнери використовують найрізноманітніші поєднання, така класифікація буде дуже корисною.

#### Список використаної літератури

1. Донченко С., Коробка А., Проданчук І. Аналіз ставлення споживачів до одягу з натурального хутра. *Збірник матеріалів II Міжнародної наукової конференції текстильних та фешн технологій KyivTex&Fashion* (м. Київ, 21 жовтня 2021 року). Київ: КНУТД, 2021. С. 57–58.
2. Михайлюченко А. Л., Лозовенко С. Ю., Білоцька Л. Б. Розробка концепції виготовлення виробів із натурального хутра. *Тези доповідей Всеукраїнської Ювілейної, присвяченої 80-річчю КНУТД, наукової конференції молодих вчених та студентів «Наукові розробки молоді на сучасному етапі»*. К.: КНУТД, 2010. С. 8.

3. Березненко С. М., Білоцька Л. Б., Лозовенко С. Ю. Технологія виготовлення швейних виробів із натурального хутра: довідковий посібник для студентів напрямів підготовки 6.051602 "Технологія виробів легкої промисловості", 6.010104 "Професійна освіта. Технологія текстильної та легкої промисловості". К.: КНУТД, 2014. 140 с.
4. Художнє проектування швейних виробів із шкіри та хутра: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів денної форм навчання спеціальності – 182 Технології легкої промисловості, спеціалізації – Технології та дизайн хутряних виробів. Упор. І. В. Проданчук. Київ: КНУТД, 2020. 27 с.
5. Типи фігур. URL: <http://vesvnorme.net/uprazhneniya/vidy-figur.html>.
6. Терская Л. А. Технология раскроя и пошив меховой одежды: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд., стер. М.: Издательский центр "Академия", 2005. 271 с.
7. Конструювання швейних виробів із шкіри та хутра: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів денної форм навчання спеціальності – 182 Технології легкої промисловості, спеціалізації – Технології та дизайн хутряних виробів. Упор. І. В. Проданчук. Київ: КНУТД, 2020. 58 с.
8. Проектування та конструювання виробів: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), освітньої програми – Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості). Упор. І. В. Проданчук. Київ: КНУТД, 2020. 25 с.